

JAARVERSLAG 2011

Samenvatting (NL)

eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY

Samenvatting

Samenvatting

In 2011 begon de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EAVB) met haar werk als Europese toezichhoudende autoriteit. Haar belangrijkste prioriteiten lagen in 2011 op de volgende gebieden:

1. Solvabiliteit II;
2. bedrijfspensioenen;
3. consumentenbescherming en financiële innovatie;
4. colleges van toezichthouders en crisismanagement en -afwikkeling met een grensoverschrijdend karakter;
5. financiële stabiliteit.

Samenvatting

1. Solvabiliteit II

In 2011 hield de EAVB zich vooral bezig met de voorbereiding van de definitieve reeks voorschriften, ontwerpnormen en -richtsnoeren voor Solvabiliteit II.

Een van de belangrijkste resultaten die de EAVB in 2011 tot stand heeft gebracht, was het verslag over de vijfde kwantitatieve impactstudie (QIS5), waarin zij een overzicht geeft van de mogelijke gevolgen van de gedetailleerde uitvoeringsmaatregelen die met het oog op het regelgevingskader van Solvabiliteit II moeten worden opgesteld. QIS5 is de meest ambitieuze en uitgebreide impactstudie die ooit in de financiële sector is uitgevoerd. Meer dan 2 500 organisaties en 100 toezichthouders uit de lidstaten en van de EAVB hebben bijna een jaar lang hieraan meegewerkt.

De EAVB heeft in 2011 openbare raadplegingen in gang gezet op twee gebieden waar vroegtijdige besprekingen en voorbereidingen door de sector van bijzonder groot belang zijn. Ze betroffen de ontwerpnormen en -richtsnoeren voor verslaglegging en openbaarmaking en over richtsnoeren voor de beoordeling van eigen risico en solvabiliteit.

Eind 2011 verstrekte de EAVB de Europese Commissie aanvullend advies over het calibreren van de module schadeverzekeringstechnisch risico. Op het gebied van rampenrisico deed de EAVB haar definitieve aanbeveling voor de uitvoeringsmaatregelen betreffende enkele nog onopgeloste vraagstukken in verband met mogelijke schade en gezondheidsrisico's.

Diverse taakgroepen ronden hun werk in 2011 af en publiceerden verslagen over het calibreren van premie- en reserverisicofactoren in de standaardformule van Solvabiliteit II ("Calibration of the Premium and Reserve Risk Factors in the Standard Formula of Solvency II") en over verwachte winsten uit toekomstige premies ("Report of the Task Force on Expected Profits arising from Future Premiums").

Ten slotte heeft de EAVB sinds de oprichting van haar Belangengroep verzekeringen en herverzekeringen geprofiteerd van de expertise en de grote verscheidenheid aan gezichtspunten en belangen binnen deze groep, en haar leden actief betrokken bij belangrijke aspecten van Solvabiliteit II.

2. Bedrijfspensioenen

De EAVB concentreerde zich in 2011 vooral op een verzoek om advies van de Europese Commissie over de herziening van Richtlijn 2003/41/EG betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV-richtlijn).

De werkzaamheden in verband met dit verzoek waren georganiseerd in vier subgroepen, die gelijktijdig aan de slag gingen en aan het Comité bedrijfspensioenen rapporteerden.

De EAVB voltooide in 2011 tevens enkele enquêteverslagen over rapportagevereisten, risico's van premiebasissystemen en informatie vóór inschrijving. Deze enquêtes werden gehouden om een gemeenschappelijke technische basis te verkrijgen voor het uit te brengen advies. In de loop van 2011 organiseerde de EAVB twee openbare raadplegingen over haar ontwerpadvies. De eerste vond plaats tussen 8 juli 2011 en 15 augustus 2011 en betrof bepaalde aspecten van het verzoek om advies. De tweede raadpleging werd tussen 25 oktober 2011 en 2 januari 2012 gehouden en betrof het complete ontwerpadvies.

Ook leverde de EAVB in 2011 haar bijdrage aan de ESRB met betrekking tot de gegevensvereisten voor de IBPV en publiceerde zij haar periodieke verslag over marktontwikkelingen.

3. Consumentenbescherming en financiële innovatie

Vanaf de allereerste dag heeft de EAVB consumentenbescherming als een hoeksteen van haar werkzaamheden beschouwd en als een terrein waarop verschil moet worden gemaakt. De EAVB stelt zich proactief op het vlak van consumentenbescherming en financiële innovatie op.

De autoriteit deed in de loop van 2011 een voorstel voor richtsnoeren voor klachtenbehandeling doorverzekeringsmaatschappijen ("Proposal for Guidelines on Complaints Handling by Insurance Undertakings"), bracht verslag uit over beste praktijken van verzekeringsmaatschappijen bij de behandeling van klachten ("Report on Best Practices by Insurance Undertakings in handling complaints") en legde de laatste hand aan een verslag over initiatieven op het gebied van financiële kennis en educatie door bevoegde autoriteiten ("Report on Financial Literacy and Education Initiatives by Competent Authorities"). Voorts verzamelde zij gegevens over consumententrends onder haar leden voor een eerste verslag met analyses.

De autoriteit leverde tevens een relevante bijdrage aan de herziening door de Europese Commissie van de Richtlijn betreffende verzekeringsbemiddeling, door uitgebreid onderzoek te verrichten naar (zowel strafrechtelijke als bestuursrechtelijke) sancties in nationale wetgeving in geval van schendingen van de bepalingen van deze richtlijn.

Voor de verwezenlijking van haar doelstellingen van 2011 was haar externe betrokkenheid, met de waardevolle inbreng van deskundigen van de twee belangengroepen van de EAVB en de organisatie van de eerste "Consumentenstrategiedag", eveneens van cruciaal belang.

¹ Deze en andere publicaties kunnen op de website van de EAVB onder 'Publications' worden ingezien.

4. Colleges van toezichthouders en crisismanagement en -afwikkeling met een grensoverschrijdend karakter

De taken van de EAVB gaan verder dan louter regelgevende activiteiten en behelzen concrete toezichthoudende verantwoordelijkheden, onder meer als lid van de verschillende colleges van toezichthouders.

De algemene strategische doelstelling van de EAVB op dit terrein is het consolideren van de positie van collectieve en individuele toezichthouders in de Europese Economische Ruimte (EER) tegenover internationale verzekeringsgroepen. In 2011 waren er 89 verzekeringsgroepen met grensoverschrijdende activiteiten in de EER geregistreerd. Er werden colleges van toezichthouders samengesteld die minstens één vergadering of teleconferentie met 69 groepen belegden. Veertien nationale toezichthoudende autoriteiten traden op als groepsleiders die de bijeenkomsten organiseerden. Tijdens de opstartfase in het eerste jaar na haar oprichting woonde de EAVB collegevergaderingen en/of teleconferenties van 55 groepen bij.

Begin 2011 ontwikkelde de EAVB samen met de andere Europese toezichthoudende autoriteiten (ESA's) een reeks voorlopige procedures voor noodsituaties. In maart 2011 werd een gedetacheerde nationale deskundige op het gebied van crisisbeheer benoemd, die de ontwikkeling van een permanent kader voor crisisbeheer door de EAVB in gang zette. Essentieel hierbij was de formulering van een strategisch beleid voor crisisbeheer. Eind 2011 presenteerde een Taakgroep crisisbeheer een alomvattend besluitvormingskader voor crisispreventie en -beheer.

5. Financiële stabiliteit

In 2011 hadden alle initiatieven van de EAVB op het gebied van financiële stabiliteit tot doel vroegtijdig trends, potentiële risico's en zwakke punten als gevolg van micro- en macro-economische ontwikkelingen op te sporen en waar nodig de relevante EU-instellingen daarvan op de hoogte te brengen. Dit werd bereikt door specifiek en regelmatig markttoezicht, het delen van informatie en bespreking van de noodzakelijke corrigerende maatregelen in het Comité financiële stabiliteit. In overeenstemming met deze doelstelling zette dit Comité in oktober 2011 zijn eerste (proef)risicodashboard op met een gemeenschappelijke set kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren om systeemrisico's op te sporen en te meten. Dit dashboard moet verder worden ontwikkeld via een gezamenlijke inspanning van de ESA's en de European Systemic Risk Board (ESRB).

De EAVB was in 2011 een actief lid van het stuurcomité van de ESRB, dat in het leven werd geroepen om de ESRB te helpen bij de besluitvorming. De EAVB had ook zitting in het Technisch Adviescomité (ATC) van de ESRB en diens technische subcommissies, die zich vooral richten op het identificeren van potentieel systeemrelevante problemen in de sectoren verzekeringen en bedrijfspensioenen. Verder nam de EAVB deel aan de gezamenlijke deskundigengroep van het ATC en het Wetenschappelijk Adviescomité (ASC), die zich bezighoudt met de regelgeving betreffende risicoposities van overheden.

De drie ESA's en de ESRB hebben in 2011 een gezamenlijke overeenkomst ondertekend over specifieke geheimhoudingsprocedures om informatie over afzonderlijke en identificeerbare financiële instellingen te beveiligen ("Agreement on the establishment at the ESRB Secretariat of specific confidentiality procedures in order to safeguard information regarding individual financial institutions and information from which individual financial institutions can be identified").

De EAVB begon tevens met de opzet van een databank van actuele en historische gegevens voor instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen (IBPV's) en verzekerings- en herverzekeringsmaatschappijen in de Europese Unie.

De EAVB voerde in 2011 geharmoniseerde Europese stresstests (standaard en lage rentepercentages) uit voor de verzekeringssector in samenwerking met de ESRB, de ECB en de EBA.

In juni en december 2011 publiceerde de EAVB haar halfjaarlijkse verslagen over financiële stabiliteit, met een beoordeling van de economische soliditeit van de verzekerings- en herverzekeringsmaatschappijen en IBPV's. Ten behoeve van een openbare raadpleging presenteerde de EAVB in december 2011 een reeks modellen voor gegevensrapportage die nodig zijn om sectorale risico's regelmatig te beoordelen en toezicht te houden op de financiële ontwikkelingen zodra Solvabiliteit II van kracht wordt.

Externe communicatie

Een van de nieuwe taken van de EAVB is de dialoog en samenwerking met toezichthouders buiten de Europese Unie te bevorderen. In 2011 kon de EAVB bestaande relaties verstevigen, nieuwe contacten op het gebied van regelgeving en toezicht initiëren, actief deelnemen aan de formulering van internationale normen en de weg banen voor een nieuwe EAVB-waarnemer in 2012, namelijk het Toezichthoudende Agentschap financiële diensten van Kroatië (CFSSA). Daarnaast werden de eerste ontwerpverslagen over equivalentiebeoordelingen van drie jurisdicties (Zwitserland, Bermuda en Japan) tijdig aan de Europese Commissie geleverd.

De EAVB zette haar activiteiten met betrekking tot toezichtconvergentie en cultuur voort door een gedegen opleidingsprogramma aan te bieden. In 2011 werden 21 sectoroverstijgende en sectorale seminars door de EAVB en andere toezichthoudende autoriteiten verzorgd. Verder organiseerde zij drie openbare evenementen - de jaarlijkse conferentie van de EAVB, de internationale conferentie over trans-Atlantisch toezicht op verzekeringsgroepen en de EAVB-Consumentenstrategiedag - die ook openstonden voor deelnemers uit het bedrijfsleven en belangenorganisaties. Meer dan 1 240 vertegenwoordigers van de toezichthoudende autoriteiten en het bedrijfsleven woonden de opleidingsactiviteiten en openbare evenementen van de EAVB bij.

In de communicatie naar het publiek lag het accent op toelichtingen op de verschillende technische en juridische vraagstukken die verband houden met haar belangrijkste werkterreinen: verzekeringen, Solvabiliteit II, IBPV's, consumentenbescherming, financiële stabiliteit, financiële innovatie en de verduidelijking van de rol van de nieuwe Europese toezichthoudende autoriteiten (ESA's). Eind 2011 opende de EAVB een speciale e-mailhotline voor vragen van het publiek.

Leidinggevend van de EAVB woonden 42 conferenties, ronde tafels en andere openbare evenementen bij en hielden 28 toespraken en presentaties. Tevens hadden zij 34 vergaderingen met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en internationale regelgevende instanties. De Europese media tonen steeds meer belangstelling voor het Europees Systeem van financiële toezichthouders (ESFS) en in het bijzonder voor de activiteiten van de EAVB. Het management van de EAVB gaf 35 interviews met vertegenwoordigers van de media, en 248 vragen vanuit de media werden door het persbureau van de EAVB behandeld. In het kader van haar relaties met de media belegde de EAVB vier persconferenties en informatiebijeenkomsten en gaf zij 32 pers- en webberichten uit.

In 2011 stelde de EAVB 20 verslagen over actuele kwesties op die bestemd waren voor een professioneel publiek en voor de EU-instellingen. De website van de EAVB werd bezocht door 150 514 individuele bezoekers, er werden 5 048 246 webpagina's bekeken en er werden 40 e-mailkennisgevingen aan geregistreerde gebruikers verstuurd.

Organisatorische ontwikkelingen

Voor de organisatie was aanwerving een van de belangrijkste taken in 2011. Op 1 januari 2011 telde de EAVB 27 medewerkers; aan het eind van het jaar waren dat er 56, waaronder enkele gedetacheerde nationale deskundigen. De Directie werd eveneens uitgebreid met twee hoofden van eenheden.

Een andere belangrijke mijlpaal was de invoering van de verschillende regels die te maken hebben met het nieuwe kader waarbinnen de EAVB als Europese autoriteit moet opereren. Zij vond parallel aan alle bovengenoemde technische werkzaamheden plaats zonder dat dit tot noemenswaardige problemen leidde.

Strategische doelen voor de komende jaren

In 2011 stelde de EAVB de volgende strategische keuzes vast voor elk van haar werkterreinen.

Wat betreft de regelgeving zal de autoriteit:

- bijdragen aan het normeringsproces van de EU op het gebied van het toezicht op verzekeringen en IBPV's;
- ontwerpen van bindende voorschriften en technische uitvoeringsnormen ontwikkelen op basis van de wetgevingshandelingen als bedoeld in artikel 1, lid 2, van de de EAVB-verordening;
- richtsnoeren en aanbevelingen uitvaardigen om een gemeenschappelijke, uniforme en consistente toepassing van EU-wetgeving te waarborgen en consistente, efficiënte en effectieve toezichtpraktijken vast te stellen;
- adviezen verstrekken voor de ontwikkeling van een op risico's gebaseerd EU-kader op het gebied van IBPV's;
- adviezen verstrekken voor de ontwikkeling van een EU-kader voor crisispreventie, -beheer en -afwikkeling dat is afgestemd op het karakter van het verzekeringsbedrijfsmodel;
- adviezen verstrekken voor het EU-kader dat op financiële conglomeraten van toepassing is, via het werk van het Gemengd Comité van de Europese toezichthoudende autoriteiten;
- adviezen aan de EU-instellingen verstrekken over haar bevoegdheidsgebieden, zowel op verzoek als op eigen initiatief;
- bijdragen aan betere regelgeving in de EU door geschikte effectbeoordelingsmethoden voor de ontwikkeling van haar regelgevende activiteiten te hanteren.

Wat betreft het toezicht zal de autoriteit:

- de uitwisseling van relevante informatie en gegevens binnen de colleges van toezichthouders bevorderen;
- controle uitoefenen op de werking van de colleges van toezichthouders en deze versterken;
- een jaarlijks actieplan voor de colleges van toezichthouders opstellen en de uitvoering ervan bewaken;
- een gemeenschappelijk kader creëren voor de uitvoering van het toezichtproces op grond van Solvabiliteit II ten behoeve van een grotere convergentie op dit gebied;
- een operationeel kader voor samenwerkingsmechanismen tussen de EAVB en de nationale toezichthoudende autoriteiten ontwikkelen om bij te dragen aan een samenhangend en gecoördineerd crisisbeheer in de Europese Unie;
- de toepassing door de nationale toezichthoudende autoriteiten van de relevante reguleringsnormen en technische uitvoeringsnormen en van de richtsnoeren en aanbevelingen die de EAVB heeft uitgevaardigd, evalueren;
- collegiale toetsingen van de activiteiten van de nationale toezichthoudende autoriteiten op het gebied van verzekeringen en IBPV's organiseren en verrichten, om de consistentie in de toezichtresultaten verder te versterken.

Wat betreft de consumentenbescherming zal de autoriteit:

- de bescherming van verzekeringnemers, deelnemers aan pensioenregelingen en begunstigden stimuleren door transparantie, eenvoud en billijkheid te bevorderen via de ontwikkeling van meer gestandaardiseerde en vergelijkbare informatie over productrisico's en kosten, relevante regelgevingseisen en klachtbehandelingsprocedures;
- de consumentenbescherming vergroten door gemeenschappelijke methoden te ontwikkelen ter beoordeling van het effect van bepaalde productkenmerken en distributieprocessen, niet alleen op de consumentenbescherming maar ook op de financiële positie van financiële instellingen;
- waarschuwingen afgeven met betrekking tot bepaalde financiële activiteiten of deze, waar nodig, tijdelijk verbieden of beperken;
- consumententrends verzamelen, analyseren en daarover verslag uitbrengen door consumentenspecifieke risico's vast te stellen en te controleren om ervoor te zorgen dat financiële instellingen adequaat rekening houden met risico's die verband houden met consumentenbescherming;
- bijdragen aan sectorale werkzaamheden betreffende de verkoop en marketing van verzekeringsproducten en, in een sectoroverschrijdende context via het Gemengd Comité van de Europese toezichthoudende autoriteiten, betreffende retailbeleggingsproducten, met inachtneming van de specifieke kenmerken van de verzekeringssector;
- minimumnormen ontwikkelen voor opleidingen en vaardigheden van de relevante medewerkers van financiële instellingen die contact met consumenten hebben, en erop toezien dat belangenconflicten worden vermeden of beperkt;
- bijdragen aan de financiële kennis en educatie van consumenten door informatie te verstrekken over de taken en verantwoordelijkheden van nationale toezichthouders en consumenten te wijzen op nuttig materiaal voor financiële educatie;
- ernaar streven consumenten voldoende in staat te stellen hun belangen te beschermen door de instelling van doeltreffende verhaalprocedures te ondersteunen, zowel binnen de financiële instellingen als wat betreft de toegang tot erkende mechanismen voor alternatieve geschillenbeslechting;
- helpen de behoefte te beoordelen aan een Europees netwerk van nationale verzekeringsgarantiestelsels dat op passende wijze wordt gefinancierd en voldoende is geharmoniseerd.

Wat betreft de financiële stabiliteit zal de autoriteit:

- trends, potentiële risico's en zwakke plekken aanwijzen op basis van de informatie die is verzameld via het microprudentiële toezicht op verzekerings- en IBPV-markten;
- kaders voor stresstests ontwikkelen en deze met regelmatige tussenpozen uitvoeren om zwakke plekken op te sporen, de stabiliteit van de markt te testen en systeemrisico's te analyseren en te verkleinen;
- bijdragen aan de sectoroverschrijdende identificatie van risico's en zwakke plekken in het financiële stelsel via het werk van het Gemengd Comité van de Europese toezichthoudende autoriteiten;
- in overleg met de ESRB passende criteria ontwikkelen voor de vaststelling van en de controle op systeemrisico's;
- toezicht houden op de ontwikkelingen betreffende de stabiliteit van financiële markten op haar bevoegdheidsgebied, deze beoordelen en daarover rapporteren, met behulp van publiek beschikbare informatie en informatie afkomstig van de nationale toezichthoudende autoriteiten;
- deelnemen aan de werkzaamheden van de ESRB om ervoor te zorgen dat de specifieke kenmerken van de verzekerings- en IBPV-sector naar behoren in aanmerking worden genomen;
- nauw samenwerken met de ESRB door de nodige informatie te verstrekken voor het uitvoeren van zijn taken en door een passende follow-up te geven aan waarschuwingen en aanbevelingen.

Wat betreft de externe betrekkingen zal de autoriteit:

- contacten ontwikkelen met toezichthoudende autoriteiten, internationale organisaties en overheidsinstanties van derde landen, en met hen administratieve regelingen sluiten, binnen het rechtskader van de EAVB-verordening;
- de toezichtregelingen van derde landen beoordelen om de equivalentiebesluiten die door de Europese Commissie moeten worden genomen, voor te bereiden;
- bijdragen aan de ontwikkeling van solide internationale normen in de verzekerings- en IBPV-sector;
- de bilaterale betrekkingen met derde landen versterken, vooral met landen waarvoor equivalentiebeoordelingen moeten worden verricht.